

Rindal kommune

Forslag

Boligpolitisk plan for Rindal kommune

2025

Rindal
-tid til å leve

Innhold

Innledning	3
Arealplaner og regulering.....	3
Hva har skjedd siden 2018?.....	4
Boligmarkedet	5
Boligbygging for unge i Rindal – en investering i framtida	8
Kommunale boliger	8
Tjenestebehov og ytelser til innbyggerne	9
Heldøgns omsorgstjenester	10
Omsorgsboliger og boliger for yngre mennesker med funksjonshemming og bistandsbehov	11
Velferdsteknologi	11
Flyktninger.....	12
Boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet.....	12
Husbankens økonomiske virkemidler	13
Satsingsområder, mål og tiltak.....	14
Organisering og samarbeid	14
Satsingsområde 1 - Boligbygging, kommunale boliger og eksisterende boligmasse	15
Tiltak boligbygging.....	16
Kommunale boliger	17
Eksisterende boligmasse, privat	17
Satsingsområde 2- Bosetting og tjenesteyting	17
Tiltak tjenesteyting.....	18
Tiltak knyttet til Husbankens økonomiske virkemidler	19
Vedlegg:.....	21

Innledning

Rindal kommune oppdaterer her sin boligpolitiske plan fra 2018. Ett viktig siktemål er å sikre at kommunens intensjoner, roller og mål på boligområdet kommuniseres tydelig både til befolkningen, næringslivet og internt i kommuneorganisasjonen. Grunnlaget for denne planen er kartlegging og vurdering av areal- og reguleringsplaner, boligmarkedet, tilgjengelige kommunale boliger, befolkningens behov for tjenester og tilgjengelige virkemidler.

Arealplaner og regulering

Kommunens langsiktige planer peker på behov for videre satsing på tettstedsutvikling ved å etablere varierte boligtilbud tilpasset alle grupper. Dette gjelder ikke minst for unge i etableringsfasen og for eldre som trenger tilrettelegging for å kunne klare seg lengst mulig i egen bolig. Mye av boligutviklingen bør dermed skje i Rindal sentrum. Samtidig vil kommunen legge til rette for boligbygging utenfor sentrum for dem som ønsker det.

Kommunen rår over mange ledige boligtomter i alle deler av bygda. Viktigst er Seljebrekka nær Rindal sentrum med 15 ledige tomter, der prisen er 400.000 kroner per tomt. På flere utvalgte områder i sentrum åpner reguleringsplanen fra 2015 for mer konsentrert boligbygging.

Trollheim ble videreført i reguleringsplanen fra 2015 med både tre ledige eneboligtomter (alle er nå solgt og bygd på) og tomter for mer konsentrert bebyggelse i Skifaret. I tillegg åpna planen for mer konsentrert bygging på områdene som er kalt Lykkja og Drivhuset. På Hov og et område på begge sider av fylkesvegen (ved krysset med Aldersheimsvegen) ble det åpnet for kombinert bygging til bolig- og næringsformål.

Torget med omkringliggende bebyggelse, samt et område på motsatt side av Rindalsvegen (Øvre Dalen, El-Co m.fl.) er regulert til sentrumsformål. Dette formålet innbefatter forretninger, tjenesteyting, boligbebyggelse, kontor, hotell/overnatting og bevertning, herunder nødvendige grøntareal til bebyggelsen.

Andre tomtereserver i sentrum er i ferd med å bli brukt opp, men det finnes noen områder som er regulert til boligformål i Nordre boligfelt (myr), øst for Jøåbakken, på Brannhaugen og på den gamle Bergmoen-tomta i Bjergin.

Reguleringsplanen for Sunna ble vedtatt i 2018 og omfatter seks nye eneboligtomter som ennå ikke er fraskilt eller tatt i bruk. Ut over dette foreligger det ikke planer om ytterligere regulering eller opparbeiding noe sted i bygda. Det finnes reserver i felt som er regulert, men ikke ervervet eller opparbeidd. Rindal kommune ønsker å markedsføre de tomtene som allerede finnes, og sikre økt boligbygging i disse områdene i årene som kommer. Etter hvert kan det komme på tale å opparbeide flere av de regulerte tomtene på Moan.

I kommende revisjon av kommuneplanens arealdel kan det bli aktuelt å forsøke å finne fram til sentrumsnære områder som kan stå klare når Seljebrekka etter hvert fylles opp.

Fra politisk hold framheves det at det fortsatt er viktig å legge til rette for spredt boligbygging rundt omkring i bygda. I denne planen er både utvikling av sentrum og mulighetene for mer spredt bebyggelse ivaretatt på en god måte. Bakgrunnen for dette er ulike behov hos forskjellige grupper av befolkningen.

Arealplanene er tilgjengelige på kommunens hjemmesider. Ei liste over ledige tomter for boligbygging følger vedlagt i slutten av dette plandokumentet.

Hva har skjedd siden 2018?

Etter 2018 har Vibo Entreprenør AS bygd åtte leiligheter for salg på Lykkja, og kommunen har i 2024 bygd fire for utleie på Hov. Seks utleieboliger på Jøåbakken er oppgradert i 2024, og fem av dem solgt til leietakerne i 2025. Kommunestyret har i 2025 vedtatt å bygge to eller tre små ungdomsboliger på Bergmoentomta, primært for salg.

Videre er det inngått en opsjonsavtale med et selskap i Talgøkonsernet om salg av ei stor tomt for bygging av boliger i Nordre boligfelt, men denne opsjonen er så langt ikke benytta.

Ulike former for boligutvikling er kommet i stand, først gjennom tilskudd fra Husbanken til "boligutvikling i distriktene", seinere gjennom arbeidet med bygdevekstavtalen. I denne perioden har det vært tett kontakt med folk fra Husbankens avdeling i Midt-Norge og med andre bygdevekstkommuner. Dette har bl.a. medført intensivert bruk av husbankvirkemidlene, gjennom tilsetting av en lokal boligmedarbeider på deltid.

I denne perioden har kommunen også bosatt mange flyktninger, delvis i kommunale utleieboliger og delvis i det private utleiemarkedet. Utbygging av institusjonen og/eller boliger for heldøgns omsorg er fortsatt uavklart etter mange års planlegging.

Boligmarkedet

Nedenfor her er det tatt inn ei framskriving av folketallet i Rindal. Statistisk sentralbyrå leverer flere ulike prognoser, og her er det valgt å bruke det alternativet som bygger på middels nasjonal vekst, også benevnt som hovedalternativet MMMM.

	Reelt folketall	Prognose folketall hovedalternativet (MMMM)					
	01.01.2025	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0 år	20	15	15	15	15	14	13
1-5 år	91	88	78	79	81	78	74
6-12 år	143	142	123	108	112	112	112
13-15 år	64	66	61	57	47	48	48
16-19 år	82	87	86	71	62	61	62
20-44 år	498	507	466	440	415	388	367
45-66 år	572	564	545	499	464	429	423
67-79 år	315	322	295	304	321	328	292
80-89 år	119	116	151	173	159	164	187
90 år eller eldre	33	33	32	35	50	56	58
	1937	1940	1852	1781	1726	1678	1636

Framskrevet folkemengde i Rindal 1. januar 2025-2050, etter alternativet for middels nasjonal vekst (hovedalternativet SSB tabell 14288). Første kolonne er reelt folketall pr 01.01.25. Kilde SSB tabell 07459.

Prognosen ovenfor her viser at det samla folketallet i Rindal kan komme til å gå ganske mye ned, dersom det ikke blir en endring på befolkningsstrømmene, sentraliseringen avtar og det blir mer populært å flytte til distriktene. Videre viser prognosen at det kan bli en vesentlig nedgang i tallet på barn i skolepliktig alder, stor økning i de eldste aldersgruppene, og en liten nedgang i yrkesaktiv alder. Over tid skjer det ei viss flytting innen bygda ved at folketallet i sentrumskreisen vokser på bekostning av de andre grunnkretsene.

Over mange år har kommunen sammen med andre aktører i bygda drevet et ganske omfattende arbeid for å stimulere bolyst og tilflytting. Visjonen «Rindal – tid til å leve» ble i sin tid skapt i samråd og samarbeid med det lokale næringslivet. Utgangspunktet har vært at innbyggertallet er viktig for å opprettholde både kommunal tjenesteyting, næringsaktivitet og kultur-/fritidsaktiviteter. Stedets attraktivitet med positiv tettstedsutvikling og gode boligtilbud anses som viktig for å få flere innbyggere. Visjonen har vært ledestjerne for arbeidet med kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. Omdømmearbeidet «Tid til å leve» er også viet et eget kapittel i kommunens næringsplan fra 2017. Seinere er

dette ført videre gjennom utviklingsplanen “Rindal inn i framtida” og bygdevekstavtalen med staten.

Boligbehovet er i endring ved at det er en tendens til at flere flytter inn mot sentrum, slik også i Rindal. Videre er det en trend at det er færre personer per husholdning, noe som også bidrar til økt etterspørsel etter boliger. Den siste nasjonale trenden er sentralisering. Disse tre faktorene påvirker boligmarkedet og behovet for boliger i Rindal.

Rindal er i 2025 godt i gang med å møte den såkalte eldrebølgen. Hvis prognosene slår til, vil Rindal ha en stor vekst i antall eldre fra 80-90 år i fram til 2035, en nedgang fram til 2045 og deretter en oppgang igjen til 2050. Det er viktig å huske på at prognoser er prognoser og at det er mye som kan skje i samfunnet, som påvirker disse i betydelig grad. Men samtidig er dette det beste vi har å forholde oss til framover. På samme måte merker vi oss at det er 21 nyfødte i årsklasse 0 i 2025, mens prognosen tilsa at det skulle bli 15.

Den registrerte arbeidsledigheten er svært lav. Dette kan være en av årsakene til at prisene ved salg av eneboliger har økt betraktelig de siste åra, delvis som en effekt av et varmt boligmarked i mer sentrale strøk. Omfanget av boligbygging har over de siste ti åra også vært svakt økende. Likevel er nesten alt av nybygg bygd som eneboliger. Gjennomsnittlig inntektsnivå i bygda tilsier ikke at det vil bygges særlig mange dyre boliger.

Likevel viser inntektsstatistikken at kjøpeevnen hos de ulike aldersgruppene ligger mellom 2,1 millioner og 2,3 millioner kroner, dersom man i beregningen legger til grunn 3 ganger bruttoinntekt. Dette kan sies å være et godt grunnlag for fortsatt økende omsetning i markedet for brukte boliger i Rindal. Tilsvarende er gjelden blant befolkningen relativt lav. I aldersgruppen 35-66 år er gjennomsnittlig gjeld nede i noe i overkant av 600 000 kroner. For aldersgruppen 67+ er gjennomsnittlig gjeld nede i kun 30 000 kroner. I den yngste delen, de mellom 17 og 34 år, er gjelden bare 412 000 kroner i snitt. Kombinasjonen av lav gjeld og middels kjøpekraft skulle tilsi at det er store muligheter i markedet for alle aldersgrupper.

Unge i etableringsfasen vil kunne realisere eneboligdrømmen. Husholdninger som vil inn til sentrum i en leilighet som gir et lettere liv, vil kunne investere i rimelige boliger, med god kvalitet og livsløpsstandard. Samtidig vil folk i de eldste aldersgruppene kunne ha visshet om at kommunen vil kunne yte tjenester i hjemmet om behovet etter hvert skulle oppstå, og de kan dermed ha økt trygghet for at de får bo hjemme så lenge som mulig. Dette kan bidra til økt investeringsvilje, dersom kommunen, byggebransjens aktører og innbyggerne selv sammen tar samfunnsansvar og tilrettelegger for et godt sentrum med gode boliger og gode bomiljø.

God omsetning i bruktboligmarkedet og en positiv prisutvikling kan også sies å være bra i den forstand at det bidrar til at de som selger, får økt finansiell mulighet til å investere i nye sentrumsnære leiligheter. Med utgangspunkt i gjelds- og inntektssituasjonen til innbyggerne i Rindal kommune, kort skissert ovenfor, mener kommunen at det foreligger gode muligheter for å kunne realisere private utbyggingsprosjekter med salg av leiligheter, og da særlig i sentrum.

I den forbindelse er det viktig for kommunen å ha et godt samarbeid med private utbyggere som også har perspektiver ut over de rent finansielle og profittrelaterte aspektene. Samarbeid mellom kommunen, utbyggere og banker vil også kunne få stor betydning for å identifisere og realisere gode løsninger for innbyggere med ulike behov og preferanser. Dette gjelder både dem som må ha litt hjelp til å skaffe en bolig, dem som ønsker å etablere seg for første gang og dem i øvre alderssjikt som kanskje kan tenke seg en leilighet i sentrum og en litt lettere hverdag.

De viktigste demografiske variablene tilsier likevel at det i tillegg til en del eneboliger vil bli behov for sentrumsnære leiligheter for aldersgruppene 60+. Å lykkes med det, kan få avgjørende betydning for bygda i framtida. Årsaken er at det vil bli krevende for Rindal og andre kommuner å dekke framtidas behov for omsorgsboliger og leiligheter med det store og økende antallet mennesker i de øvre aldersgruppene. Framtidig investeringsbehov i offentlig eide omsorgsboliger vil kunne bli meget høyt, og i verste fall uoverkommelig for en presset kommuneøkonomi.

Et samarbeid mellom kommunen, byggebransjen og innbyggerne for å få til økt bygging av private leiligheter, der folk kan bo hjemme i hele livsløpet og motta tjenester i eget hjem, kan derfor bli helt avgjørende. Her bør det etter kommunens skjønn etterstrebes en miks av privat eide leiligheter der husholdningen bor selv, og privat eide boliger for utleie til de deler av befolkningen som ikke kan eller ønsker å investere store beløp i egen eid bolig. Dette, kombinert med økt utbygging av eneboligtomter som allerede ligger for salg, vil være et satsingsområde for Rindal kommune i årene som kommer.

Så langt har folk i Rindal vært avventende til å investere i ny bolig for egen alderdom eller andre endringer i livssituasjonen. En kan kanskje snakke om kulturelle og holdningsmessige hindringer, der det bør settes inn ulike holdningsskapende tiltak. Mer flytting til tilrettelagte boliger vil også være et godt forebyggende folkehelseiltak. I tiltaksdelen av denne planen er det lagt stor vekt på å stimulere folk til å gjøre tilpasninger i egen bolig slik at de kan bli boende der lenge og unngå å flytte til annen bolig.

Utviklingen i de viktige demografiske variablene i Rindal kommune tilsier at det vil være et årlig boligbehov på ca 5 boliger de kommende ti årene. I de første fem årene tilsier prognosen at det skal bygges for aldersgruppene 24-34 år, 45-54 år og 65-74 år. Dette kan bety at det vil være et behov for en miks av boligtyper, både eneboliger, småhus og leiligheter. I de neste 6-10 årene endrer dette bildet seg litt. Det vil også da være behov for ca 5 boliger i året, men da i noe større grad for aldersgruppen 55-64 år og aldersgruppen 75+. Samtidig vil det alltid være viktig å legge til rette for at ungdom kan bygge eller kjøpe noe nytt. Rindal kommune mener at disse utviklingstrekkene tilsier at det vil være behov for nye små og/eller større leilighetsbygg i sentrum.

En tilleggsdimensjon Rindal kommune ønsker å trekke fram, og som ofte ikke er behandlet eller omtalt i statistikk og prognoser, er kvaliteten og beliggenheten på deler av den eksisterende boligmassen som legges til grunn i beregningen av behovet for nybygg. Det kan argumentere for at deler av boligmassen er av en slik kvalitet eller slik plassert at den ikke innfrir befolkningens forventninger til det som kan anses som normal standard eller et

ønskelig bomiljø. Det kan derfor tenkes at det reelle ny-boligbehovet er noe større enn det som kommer til uttrykk i offentlig tilgjengelig statistikk. Denne planen tar høyde for dette.

En kortfattet kartlegging og beskrivelse av de viktigste utviklingstrekkene med hensyn til demografi og boligmarkedet følger som vedlegg 2 i slutten av planen.

Boligbygging for unge i Rindal – en investering i framtida

Å legge til rette for boligbygging for unge i distriktskommuner er avgjørende for å sikre levende lokalsamfunn og bærekraftig utvikling. Mange unge ønsker å etablere seg der de har røtter, men mangelen på egnede og tilgjengelige boliger gjør det vanskelig. Ved å satse på boligbygging tilpasset unge – både økonomisk og praktisk – kan kommunen tiltrekke seg og beholde unge innbyggere, styrke det lokale næringslivet og bidra til økt tilflytting. Dette er ikke bare en investering i enkeltmenneskers framtid, men i hele lokalsamfunnets livskraft og vekst.

I desember 2014 ble det gjennomført en spørreundersøkelse rette mot unge i alderen 18-30 for å få innspill med å tilpasse boliger og tomter til innbyggernes behov.

Oppsummering fra spørreundersøkelsen:

Svarene om beliggenhet ikke er veldig entydige (23,9% svarer sentrum, 49,3% svarer rett utenfor sentrum og 26,8% svarer mer landlig). Når de selv skal foreslå plassering, peker mange likevel på Rindal sentrum eller Bolme.

I spørsmålene som kombinerer boligstørrelse og pris, velger flest at de ønsker en bolig mellom 45 – 60 kvm med flere rom til ca. 3 mill. (49,6% av de spurte). På spørsmål om plassering av boligen legger mange vekt på nærhet til natur/turområder og skole/barnehage.

Til slutt i spørreundersøkelsen ble det spurt om «Hva skal til for at du vurderer å bygge eller kjøpe bolig i Rindal?» Her har hele 65 av 71 benyttet seg av muligheten til å komme med innspill. En betydelig andel nevner arbeidsplasser og muligheten for å finne seg relevant arbeid i Rindal. Videre er det mange som peker på at prisen ikke må være for høy. Det er forholdsvis stort sprik for geografisk plassering, men mange svarer sentrumsnært. Noen ønsker stor tomt i tillegg til at det skal være lettere å bygge ved andre eksisterende hus eller nær foreldre/familie.

Kommunale boliger

Rindal kommune har i mai 2025 totalt 67 leiligheter og eneboliger til utleie. Ei fullstendig liste følger denne rapporten som vedlegg bakerst i planen. Det er til sammen 38 omsorgsboliger på Litjtunet, Midtgard, Austigard og Utigard. Det ble inngått langsiktige

leieavtaler med private utbyggere i 2016 for åtte leiligheter og seks hybler. Disse var øremerket for flyktninger og andre vanskeligstilte på boligmarkedet. Hyblene på det tidligere meieriet viste seg å ikke være tilpassa behovet og har derfor enten stått ledige eller vært brukt som ei stor leilighet. Denne leieavtalen går ut i 2026. Det samme gjør avtalen om fire leiligheter på Friborg.

Jevnt over er boligene utleid nesten hele tida. Det er veldig variabel kvalitet på de kommunale boligene, fra gammelt og dårlig til det som er helt nytt og med gode bo- og livsløpskvaliteter. Noen har vært såpass dårlige at kommunen har vært nødt til å iverksette sanering eller oppgradering. Skulegata 9 er fortsatt blant de dårligste og krever tiltak eller sanering. På Hov er det etter en brann i 2020 kommet fire nye utleieboliger i et kombinert bolig- og næringsbygg. Ringvegen 2 er revet, og kommunen har kjøpt Ringvegen 3 for å hand om tomta, og leier inntil videre ut til flyktninger der.

De seks utleieboligene på Jøåbakken er over 30 år gamle, og tiltak for å bevare verdiene og en tilstrekkelig standard var høyst nødvendig. Flere av dem hadde leietakere som har bodd der lenge, og som ut fra vanlige kriterier gjerne kunne eie sin egen bolig. Etter oppgradering av tak, bad og kjøkken er fem av seks seksjoner nå solgt til leietakerne til rimelig pris, med kjøp finansiert gjennom startlån. På den måten har de blitt ansvarlige eiere av egen og oppgradert bolig uten særlig større månedlige bokostnader enn de hadde for å leie tidligere. For å oppnå dette etablerte kommunen et samordna opplegg for rådgivning, inspirasjon, salg og lånefinansiering.

Tjenestebehov og ytelser til innbyggerne

Helse- og omsorgstjenestene har gjennomført et 3-årig utviklingsprosjekt TØRN der framskriving av behov for heldøgns tjenester, sykehjem og heldøgns omsorgsboliger (HDO) har stått sentralt.

Befolkningsframskriving for Rindal viser at aldersgruppen 80+ øker kraftig i perioden 2030-2050. Det antas at det vil bli rundt 100 flere personer i Rindal i aldersgruppen 80+ i 2050 enn det var i 2024.

Tjenestene tildeles etter BEON- prinsippet (Beste Effektive Omsorgs Nivå). Prinsippet bygger på at kommunen bør tilby trinnvis opptrapping av pleie og omsorg for den enkelte, slik at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig, samtidig som kommunen yter tjenester så effektivt som mulig.

Nedenfor her følger en figur som viser den såkalte omsorgstrappa.

Heldøgns omsorgstjenester

Rindal kommune har i dag 19 sykehjemsplasser (lang- og korttid) og 8 HDO-boliger. Totalt 27 plasser. Det gir en dekningsgrad per 1. januar 2024 på 17,8 prosent (antall plasser delt på tallet på innbyggere som er 80 år og eldre).

For å opprettholde samme dekningsgrad som i 2024, vil kommunen i 2030 ha behov for 33 plasser, i 2040 38 plasser og i 2050 44 plasser. Det må fram mot 2050 bygges 17 nye plasser. Det jobbes i 2024/25 med å bygge 10 plasser i 74-fløya ved Rindal helsetun, og når disse plassene er i drift, vil de dekke behovet for plasser som på 2024-nivå fram mot 2040. Deretter kan det være aktuelt å lage midlertidige løsninger som tar «toppen» mot 2050.

År	2024	2030	2040	2050
Prognose for antall innbyggere 80 år og eldre (MMMM-alternativet).	152	183	209	245
Andel av befolkningen 80+	7,8%	9,9%	12,1%	15%
Behov for plasser med dekningsgrad som i 2024 (17,8%)	27 plasser	33 plasser + 6 plasser	38 plasser + 11 plasser	44 plasser + 17 plasser
Behov for plasser med dekningsgrad på 16%		30 plasser + 3 plasser	33 plasser + 6 plasser	40 plasser + 13 plasser

Tabellen viser at med folketallsframskriving (med utgangspunkt i prognoser ut fra 2024-tall) blir det behov for å øke antallet heldøgns plasser fram mot 2050. Det er behov for 17 flere plasser i 2050 enn det er i 2024, med samme dekningsgrad på 17,8%. Dersom en velger å ha

en lavere dekningsgrad, øker ikke behovet for nye plasser like mye. Behovet for nye plasser sammenliknet med tallet for 2024 og med samme dekningsgrad er i tabellen ført opp for hvert 10. år framover i tid.

Behovet for heldøgnstilbud (sykehjem og HDO) vil i stor grad påvirkes av hvordan kommunen innretter omsorgstrappa/tjenestetrappa, og av at denne driftes på en faglig og økonomisk god måte.

Vedtatte tildelingskriterier og i hvilken grad ansatte følger vedtak, vil være av stor betydning. Det samme gjelder for innbyggernes forståelse av viktigheten av å ta vare på egen helse, at opprinnelig bolig oppgraderes for å møte redusert funksjonsnivå og at tilgjengelig teknologi tas i bruk. Dette gjelder uansett dekningsgrad. Samtidig må vi anta at en økning i antall eldre (her 80 år og over) også vil påvirke behovet for hjemmetjenester.

Kommunens boligpolitikk vil også ha stor betydning. Erfaring viser at flere kan være mer selvhjulpne om de flytter inn i sentrumsnære leiligheter med slike livsløpsstandarder som er et krav i dag.

Omsorgsboliger og boliger for yngre mennesker med funksjonshemming og bistandsbehov

Det er ulike behov for tjenester blant dem som bor i omsorgsbolig eller HDO-bolig. De som bor i boligene, blir tildelt individuelle tjenester som helsetjenester og personlig assistanse som praktisk bistand, opplæring, tilpassa verne- og hjelpetiltak, hjelp til mestring av dagliglivets gjøremål mm. Tjenestene gis etter den enkeltes behov.

Bo- og miljøtjenesten ser ikke behov for flere boenheter i nærmeste framtid, men dersom det skulle oppstå behov, kan det bygges én bolig i tilknytning til Midtgard. Det er en utfordring i Bo- og miljøtjenesten at boligene ikke er universelt utformet. Dette er spesielt krevende når beboer har store pleiebehov og har «pleieseng» i boligen.

Velferdsteknologi

Rindal kommune har tatt i bruk Velferdsteknologiske løsninger i helse- og omsorgstjenestene. Velferdsteknologi er teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet. Dette styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Velferdsteknologi kan også fungere som teknologisk støtte til pårørende og ellers bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.

Vi ser f.eks. ved forebyggende hjemmebesøk til 75-åringer konturene av en eldregenerasjon som vil bo hjemme lengst mulig, og flere har økonomi til å bygge om egne boliger til

livsløpsstandard. Noen kan også selge sin enebolig og kjøpe/bygge leilighet mer sentrumsnært.

Flyktninger

Rindal kommune har i perioden 2015-2025 bosatt 85 flyktninger. Flyktningfamiliene i Rindal utgjør våren 2025 til sammen 58 personer. Boligbehovet er så langt dekt av kommunale boliger eller private boliger med kommunal tildelingsrett. Flere av disse er nybygde, mens noen er kommet til ved oppgradering av eldre bygningsmasse. En god del av flyktningene er enslige, og det kan være utfordringer knyttet til å bosette svært mange i bofellesskap.

Etter hvert flytter noen av flyktningene etter eget ønske til private boliger rundt i bygda. Kommunen har så langt ikke stilt garantier for slike private leieforhold, men det er vedtatt ei ordning som gjør dette mulig i tilfeller der kommunen sjøl ser behovet for det.

Boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet

NAV skal finne et midlertidig botilbud til den som er i en akutt situasjon og ikke klarer dette selv. NAV er også ansvarlig for Husbankens bostøttebud. NAV samarbeider med flyktningetjenesten om boligtiltak for flyktninger.

Boligsosialloven trådte i kraft 01.07.2023, og formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig.

Boligsosialt arbeid er en samlebetegnelse på arbeidet med å skaffe de vanskeligstilte på boligmarkedet en egnet bolig, hjelp til å mestre sin boligsituasjon og til å bli innlemmet i sitt nærmiljø og samfunnet for øvrig. Vanskeligstilte på boligmarkedet er de som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold på egenhånd. Dette kan være personer som står uten egen bolig, står i fare for å miste boligen sin eller som bor i uegnet bolig eller bomiljø. (Kilde: Helsedirektoratet)

Kommunen skal ha oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger og har plikt til å gi individuelt tilpasset bistand til å skaffe bolig med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonsnedsettelse og eller andre årsaker. Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester.

Kommunen har også et ansvar for å bidra til å dekke boligbehov for personer med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblematikk. I dag skal alle i denne gruppa ha et tilpasset botilbud i hjemkommunen. Inntrykket er at det er bedre tilgang på kommunale boliger for personer i denne gruppa nå enn tidligere, og de aller fleste har i dag en tilfredsstillende boligløsning, materielt sett. Boligsosialt arbeid for enkeltpersoner i denne gruppa har vært

utfordrende, da kommunen ikke har etablert et opplegg for personer som har bo-problemer og ikke trenger ordinære hjemmehjelpstjenester.

Unge med diverse psykiske og sosiale utfordringer kan også ha behov for støttetiltak i etableringsfasen. Rindal kommune har etablert ansvarsgrupper rundt barn og unge som har behov for koordinerte tjenester over tid, og når disse ungdommene skal etablere seg i egen bolig, er det viktig at overgangen er godt og tidlig planlagt. Det må etableres et oppfølgingsopplegg for disse ungdommene i samarbeid med dem selv og deres familier. Målet er å bidra til en så god overgang som mulig fra ungdomstid til voksenliv. Primært handler det om å sikre framtidig deltagelse i arbeidslivet, en god boligsituasjon, god helse og et godt sosialt liv.

Også andre grupper kan ha behov for ei viss biveiledning og oppfølging i etableringsfasen.

Husbankens økonomiske virkemidler

Husbankens økonomiske virkemidler er viktige for å lykkes i bosettingsarbeidet og oppfølgingen av enkeltpersoner og husholdninger som av ulike årsaker har behov for oppfølging fra kommunen og tjenesteapparatet. Rindal kommune har over tid benyttet flere av de økonomiske ordningene som finnes, men i varierende grad fra år til år. De fleste av virkemidlene fra Husbanken retter seg mot enkeltpersoner, men forvaltes av kommunen. De mest sentrale virkemidlene er:

- Startlån
- Bostøtte (forvaltes av NAV Orkland)

Kommunen kan søke om finansiering fra Husbanken til å skaffe utleieboliger til vanskeligstilte, sykehjem og omsorgsboliger:

- Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem
- Tilskudd til energiltak
- Tilskudd til boligtiltak
- Lån / evt. tilskudd til utleieboliger

Privatpersoner kan søke lån / tilskudd fra Husbanken til bolig:

- Bygge miljøvennlig bolig
- Bygge livsløpsbolig
- Oppgradere bolig
- Boligtilskudd til utredning og prosjektering ved tilpasning til spesielle behov

Rindal kommune har i tillegg følgende virkemidler (avsatt på fond / finansieres via rammetilskudd til kommunen/annet)

- Etableringstilskudd

- Boligtilpassingstilskudd

NAV har følgende virkemidler:

- Tilskudd til ombygging (tilskudd i stedet for hjelpemidlene trappeheis, løfteplattform eller rampe)

Det foreligger et stort potensial for økt bruk av de fleste økonomiske tilbudene som Husbanken forvalter. I tillegg er det et stort potensial for en mer helhetlig bruk av virkemidlene, der disse ses i sammenheng med hverandre når kommunen utvikler sitt boligarbeid. En mer systematisk tilnærming til dette, med tettere dialog med Husbanken, vil kunne styrke bosettingsarbeidet og tjenesteytingen i Rindal kommune.

Satsingsområder, mål og tiltak

På bakgrunn av de kartleggingene og vurderingene som er gjort i arbeidet som har ledet til denne planen, har kommunen definert to satsingsområder som favner mye av det kommunen skal jobbe med på boligområdet. Dette skal sikre en helhetlig tilnærming til boligarbeidet. I tillegg ønsker kommunen å invitere til et samarbeid, for kommunen vil ikke kunne løse alle boligutfordringene i framtida alene. Det kan kun oppnås gjennom et samarbeid med private aktører, og ikke minst gjennom et samarbeid med dem denne planen er for, nemlig dagens og framtidens innbyggere.

Samtidig er denne inndelingen i to satsingsområder nødvendig for å kunne definere gode mål, strategier og tiltak på et mer detaljert nivå for på den måten å sikre et godt tilbud til alle innbyggerne, ulike grupper og hver enkelt husholdning og person. De to satsingsområdene er:

- Boligbygging, kommunale boliger og eksisterende boligmasse
- Bosetting og tjenesteyting

De konkrete tiltakene vil etter hvert bli innarbeidet i kommunens årlige handlingsprogram med økonomiplan og årsbudsjett for dermed å bli et enda kraftigere styringsverktøy og beslutningsgrunnlag for boligutvikling i bygda. Det er der de virkelige prioriteringene skjer. Der fastsettes det også budsjettbeløp og fordeles ansvar for iverksetting. Tiltaksdelen her i boligplanen utgjør en oversikt og et kunnskapsgrunnlag for disse årlige prioriteringene.

Organisering og samarbeid

Internt i kommunen er boligarbeidet organisert på følgende måte.

Husbankgruppa består av ambulerende vaktmester, ergoterapeut, NAV og husbankkoordinator. Oppgaven til gruppa er hjelp til tilpasning av boliger, herunder bruk av NAV og Husbanken sine ordninger for tilpasning av bolig når behovet oppstår.

Boligruppa ble etablert i 2024 og består av ordfører, varaordfører, kommunedirektør, plansjef, økonomisjef, enhetsleder teknikk landbruk og miljø, avdelingsleder bygg og eiendomsforvaltning, husbankkoordinator og prosjektleder bygdevekst. Oppgaven til denne gruppa er å arbeide med pågående boligutviklingstiltak i kommunal regi.

Enheten for teknikk, landbruk og miljø ved avdelingslederen for bygg og eiendomsforvaltning følger opp alle utleieboliger og alle løpende leieforhold.

Hjemmetjenestene gjennomfører årlig forebyggende hjemmebesøk til 75-åringer. Møtene gjennomføres som motiverende intervju og er frivillige for målgruppen. Hensikten med møtet er å komme i dialog rundt framtidig bolig og forebygging generelt, i tråd med «bo trygt hjemme-reformen».

Samarbeid med Husbanken: I bygdevekstarbeidet er boligutvikling et sentralt delmål. Gjennom bygdevekstavtalen er bygdevekstpilotene tilgodesett med et ekstra tett samarbeid med Husbanken om økt bruk av Husbankens virkemidler.

Gjennom bygdevekstavtalen 2024-2027 med fylkeskommune og staten har Rindal kommune en unik mulighet til å samarbeide tett over tid med Husbanken, da dette er et prioritert område i avtalen. Samarbeidet prioritere blant annet på at bygdevekstkommunene skal bli bedre på Husbankens virkemidler og får ekstra bistand til dette fra Husbanken.

Samarbeid med næringslivet: Kommunen ønsker å fortsette å samarbeide med det lokale næringslivet, for kommunen vil ikke kunne løse alle boligutfordringene i framtida alene. En rekke tiltak er aktuelle, slik som boligdag, boligkampanjer etc.

Kommunedirektøren med sin administrasjon er ansvarlig for oppfølging av de ulike tiltakene i boligpolitisk plan.

Satsingsområde 1 - Boligbygging, kommunale boliger og eksisterende boligmasse

Bygging av nye boliger, omsetningen på bruktboligmarkedet, tilgangen på egnede kommunale boliger og graden av oppgradering av den eksisterende boligmassen har variert betraktelig. Rindal kommune mener derfor det er hensiktsmessig å se på sammenhengen mellom disse forholdene, slik at man kan definere mål som sikrer en helhetlig og god tilgang på boliger til hele befolkningen. Dette vil også bidra til å tydeliggjøre kommunens rolle, næringslivets rolle og innbyggernes ansvar, samt behovet for samarbeid for å løse de boligutfordringene Rindal står overfor.

Visjonen «Rindal – tid til å leve» ble i sin tid skapt i samråd og samarbeid med det lokale næringslivet og legger grunnlaget for et aktivt omdømmearbeid med sikte på å få flere innbyggere i bygda. Boligutvikling er en naturlig del av dette. Boligutvikling er også et sentralt område i bygdevekstavtalen som ble inngått med staten og fylkeskommunen i 2024. Bygdevekstavtalen går fra 2024 til 2027.

Kommunen har valgt å definere boligbygging, eksisterende boligmasse og kommunale boliger i en helhet der det er behov for å sette mål på flere områder. Samtidig er det naturlig å se disse målene i sammenheng med hverandre. Kommunen har derfor gjort dette til et eget satsingsområde, der målene skal være realistiske og så konkrete og målbare som mulig.

Mål

Rindal kommune skal gjennom planverk, aktivt samarbeid og bruk av sine økonomiske verktøy på boligområdet bidra til å sikre at:

- Sentrum i Rindal utvikles på en god og hensiktsmessig måte for å møte framtidens utfordringer og for å ivareta en god framtidig tjenesteyting til innbyggerne
- Den kommunale boligmassen kontinuerlig oppgraderes, forbedres og fornyes
- Flere som i dag leier, men har økonomi til å eie, får etablert seg i egen eid bolig
- Boligutviklinga tar høyde for sentrale demografiske utviklingstrekk, særlig økningen i antallet eldre og innbyggere med behov for tjenester fra kommunen
- Det finnes boliger som gjør det attraktivt for nye innbyggere å etablere seg i Rindal, med særlig fokus på unge.
- Tomme boliger og småbruk kan formidles til folk som kan tenke seg å bo der

Tiltak boligbygging

1. Attraktive sentrumsnære boligtomter gjøres tilgjengelige for dem som ønsker å bygge bolig i Rindal.
2. Legge til rette for spredt boligbygging
 - a. gitt noen lokaliseringskriterier, samtidig som at det også må kunne åpnes for noen konkrete enda mer tilrettelagte/klargjorte områder/klynger/miljø.
3. Markedsføring av eksisterende boområder med ledige tomter.
4. Realisere boliger rettet mot unge i alderen 18-30 år.
5. Realisere boliger for eldre i alderen 60+, da frigjøres ofte attraktive eneboliger for en yngre målgruppe.
6. Risikoreduserende tiltak gjennom bygdevekstavtalen.
 - a. Arbeid med å etablere nye tiltak for risikoreduserende tiltak gjennom bygdevekstarbeidet som tar ned risikoen for de som bygger eller kjøper ny bolig i Rindal.

Kommunale boliger

1. Gjennomgangsboliger
 - a. Det tas en gjennomgang av boligmassen og vurdering av leiekontrakter og lengden på disse. Det er ikke ønskelig med lange leieforhold.
 - b. Vurdere flere utleieboliger fra «leie til eie».
2. Ta i bruk KOBO – en digital helhetsløsning i regi av Husbanken. KOBO dekker hele prosessen fra søknad til saksbehandling og tildeling av utleieboliger.
3. Omsorgsboliger og helsetun (helsehus)
 - a. Rindal helsetun skal bygge/rehabiliterer heldøgns omsorgsplasser
 - b. Kommunen skal med utgangspunkt i den forventede økningen i antallet eldre utrede eierskap til framtidige omsorgsboliger. Et tilbud av omsorgsboliger uten heldøgns pleie, noe i kommunal regi, men gjerne også noe i regi av private utleiere eller boliger som beboerne selv kjøper.

Eksisterende boligmasse, privat

1. Rindal kommune skal bidra til at minst 3 husholdninger hvert år får tilpasset bolig slik at de kan bli boende hjemme så lenge som mulig
 - a. Utrede og identifisere aktuelle innbyggere
 - b. Bistå søkere i arbeidet med søknad om startlån og tilskudd
2. Rindal kommune skal registrere ledige boliger og småbruk i bygda og legge til rette for at folk som kan tenke seg å bo der, får mulighet til det.
 - a. Organisert registrering av boliger og småbruk/gardsbruk uten fast bosetting, delvis med informasjon fra nylig bosetting av flyktninger
 - b. Lage en pakke for formidling og praktisk/økonomisk støtte

Satsingsområde 2- Bosetting og tjenesteyting

Rindal kommune skal legge til rette for tilstrekkelig og god boligutvikling, samt bidra med framskaffelse av egnede boliger til en del av innbyggerne. Likevel er kanskje de viktigste oppgavene til kommunen å yte et variert, godt og tilpasset tjenestetilbud til Rindals varierte befolkning, bestående av mennesker i ulike livsfaser, fra ulike steder, med ulik bakgrunn og med forskjellige forutsetninger for samfunnsdeltagelse. Denne jobben tar Rindal kommune på alvor, og vi ønsker å se tjenestetilbudet i sammenheng med boligutviklingen. Sistnevnte bestemmer hvor og hvordan vi i Rindal skal bo i framtida, og det er der kommunen skal yte sine tjenester.

Vi ønsker derfor å knytte tjenestene opp til vårt ansvar på boligområdet, selv om det foreligger flere egne planer der kommunens tjenester er omtalt og beskrevet. Årsakene er at

en del av tjenestene Rindal kommune yter, mottas i boliger som kommunen eier. Andre mottar tjenester i eget hjem. Men boligen er ofte rammen for tjenesteytingen. I tillegg er det slik at mange av dem kommunen bistår med å skaffe bolig til, ofte har behov for tjenester eller en dialog med kommunen i tillegg til at de har behov for en bolig og et hjem. Den boligsosiale delen av vårt arbeid blir sosial først når vi yter noe mer enn bare formidling av et husrom. Bosetting og tjenesteyting er derfor et eget satsingsområde i denne planen.

Husbanken har utviklet KOBO, en digital løsning for å gjøre det boligsosiale arbeidet mer effektivt og helhetlig. For vanskeligstilte på boligmarkedet er det et uoversiktlig landskap i kommunene for muligheter for å leie bolig. KOBO er en digital helhetsløsning, og dekker hele prosessen fra søknad til saksbehandling og tildeling av leiebolig. Saksbehandleren kan registrere søknaden manuelt dersom søkeren ikke kan søke digitalt. KOBO har integrasjonsløsning med kommunens saksbehandlingssystem Public360. KOBO inneholder en boligoversikt. Husbanken mener med dette å ha gitt kommunene et verktøy for å etterleve kommunens ansvar etter §10 i Plan- og bygningsloven og Boligsosialloven.

Mål

Rindal kommune skal se tjenesteyting og bolig i sammenheng i arbeidet med boligutvikling i framtida, og følgende føringer skal etterstrebes:

- Nye boliger i sentrum skal utvikles med hensyn til at innbyggere i alderen 55+ skal kunne bosette seg sentralt
- Boligene som bygges, bør utformes slik at mennesker kan bo hjemme hele livet
- Tjenester fra kommunen skal kunne ytes i hjemmet, og det skal derfor legges til rette for bygging av leiligheter i sentrum
- Bolig og boforhold skal være med som tema i oppfølging og tjenesteyting til unge
- Kommunen skal stimulere private næringslivsaktører til å benytte Husbankens virkemidler knyttet til boligbygging
- Kommunen skal ha oversikt over behovet for tilpassa boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet og ta i bruk den digitale løsningen KOBO fra Husbanken
- Kommunen skal tilby boveiledning og annet boligsosialt arbeid

Tiltak tjenesteyting

1. Tjenestetilbudet til eldre og andre med vedtak om tjenester framgår av til enhver tid gjeldende tildelingskriterier og lovgivning på helse- og omsorgsområdet. Jfr. Tjeneste-/omsorgstrappa for Rindal kommune.
2. Tjenester til unge med ulike utfordringer
 - a. Det utarbeides en oppfølgingsplan for hver enkelt, der man legger opp til en helhetlig tilnærming for å sikre en god overgang fra ungdom til voksenliv. Her må man planlegge for deltagelse på skole, fritidsaktiviteter, fritid, bosituasjon og helsetilbud
3. Tjenester til flyktninger

- a. Flyktninger i Rindal kommune skal få tilbud om kommunal bolig i introduksjonsperioden, kombinert med boretledning og andre tilhørende tjenester knytta til det å bo
 - b. Følge opp boligene og bruken av dem, slik at de blir tatt godt vare på
4. Boligsosialt arbeid
- a. Rindal kommune skal gi råd- og veiledning om økonomi, bomestring og statlige og kommunale tjenestetilbud.
 - b. Kommunen skal gi praktisk bistand, slik som hjelp til å søke støtte-, låne-, og tilskuddsordninger eller kommunale boliger, bistand i konkret kjøps- eller leieprosess eller bistand til å forebygge utkastelse.
 - c. Når noen ved søknad eller på annen måte ber om bistand fra kommunen, skal kommunen ta stilling til om personen er vanskeligstilt på boligmarkedet. En avgjørelse om å gi eller avslå bistand, er et enkeltvedtak.
 - d. Rindal kommune skal finne egnet organisering for det boligsosiale arbeidet og boligveiledning, og tiltak forankres i handlingsprogram/økonomiplan for kommunen.
5. KOBO
- a. Rindal kommune skal ta i bruk Husbankens digitale tjeneste for boligsosialt arbeid, KOBO
 - b. KOBO skal gi en effektiv saksbehandling for kommunens utleieboliger og lette kommunens rapportering til staten
 - c. De som ønsker kommunal bolig, kan søke digitalt, og KOBO-løsningen viser ledige boliger og status på evt. venteliste for søker
 - d. Kommunen skal finne egnet organisering på tilganger til å legge opplysninger/vurderinger for helse- og omsorgstjenesten, NAV og flyktningetjenesten inn i KOBO. Alle vedtak om tildeling av bolig gjøres i KOBO.

Tiltak knyttet til Husbankens økonomiske virkemidler

Husbanken har ulike låne- og tilskuddsordninger for kommunene, og Rindal kommune skal holde seg oppdatert på de ulike aktuelle virkemidler som er mulige å benytte seg av. Innsatsmidlene kan variere noe fra år til år på bakgrunn av oppdragsbrevet som årlig blir gitt Husbanken. For å lykkes med virkemiddelbruken, er det viktig at kommunen har god dialog med Husbanken i plan- og søknadsprosessen.

1. Startlån

- a. Rindal kommune skal benytte startlånet mer aktivt slik at flere med varige etableringsproblemer får muligheten til å etablere seg i egen eid egnet bolig og beholde den

- i. Det skal gis inntil 5 lån årlig, evt. ved behov for mer startlån til utlån, kontaktes Husbanken for undersøkelse om startlånsmidler før kommunestyrets behandling av nytt låneopptak.
- ii. Utlån skal ses i sammenheng med etableringstilskudd, jf. nedenfor her

2. Lån

- a. Rindal kommune skal søke lån for bygging av omsorgsboliger og institusjonsplasser, samt investeringstilskudd, jf. punkt 6 nedenfor her
- b. Rindal kommune skal informere og stimulere private utbyggere til å søke lån til bygging av private utleieboliger, jf. omtale under satsingsområde nummer 2 ovenfor her
- c. Skulle det oppstå behov for nye boliger i kommunalt eie, skal det søkes lån til dette, samt tilskudd til utleieboliger, jf. punkt 6 nedenfor her
 - i. Se mål om antall boliger med tilvisningsrett under satsingsområde nummer 2 ovenfor her
 - ii. Antall omsorgsboliger/institusjonsplasser vedtas i kommunestyret

3. Tilskudd til kommunale utleieboliger

- a. Rindal kommune skal søke tilskudd til utleieboliger når Husbanken har tilskuddsmidler til tiltaket dersom det blir behov for nye boliger i kommunalt eie.
- b. Kommunen skal søke om tilskudd til energiltak når tiltaket minsker behovet for energi i boligen
- c. Kommunen skal undersøke muligheten for tilskudd til oppgradering av kommunale boliger, jf. satsingsområde nummer 2 ovenfor her
- d. Dersom det blir behov for utleieboliger i privat eie der kommunen skal ha tildelingsrett, skal kommunen bidra til at privat aktør søker tilskudd
 - i. Det defineres nye mål dersom behovet oppstår

4. Tilskudd til etablering

- a. Rindal kommune kan gi tilskudd til etablering for personer med lav inntekt, som ikke får lån i privat bank og som ikke klarer å betjene et tilstrekkelig stort startlån. Også personer som står i fare for å miste boligen gjennom tvangssalg, kan gis tilskudd til refinansiering, slik at det kan bidra til at de kan beholde boligen. Personer med langvarige økonomiske problemer skal prioriteres.

5. Tilskudd til boligtilpasning

- a. Rindal kommune får hvert år i rammeoverføringene fra staten overført midler som kan gis i tilskudd til tilpasning, og disse midlene tildeles videre til kommunens innbyggere som trenger dette for å kunne bo så lenge som mulig i egen eid bolig, over hele bygda. Små investeringer medfører litt økte boutgifter, men mye mindre enn ved å leie eller kjøpe annen bolig.
- b. Kommunen kartlegger og følger opp innbyggernes behov for tilpasning av egen bolig
 - i. Mulige behov kartlegges fortløpende i et samarbeid med ulike brukertjenester. Kommunen kan også engasjere ei gruppe med

bygningsskyndige pensjonister som hjelper folk med å planlegge og gjennomføre tiltak i egne boliger.

6. Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem
 - a. Rindal kommune søker investeringsstilskudd etter at vedtak om bygging av omsorgsboliger og helsetun er vedtatt
7. Informasjon om økonomiske virkemidler fra Husbanken
 - a. Rindal kommune skal jobbe for redaksjonell omtale av positive saker som er løst med Husbankens virkemidler
 - b. Kommunen skal aktivt informere samarbeidspartnere om mulighetsrommet med Husbankens økonomiske ordninger
 - c. Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert informasjon om dette på sine nettsider og aktivt bruke sosiale media i markedsføringen av de økonomiske ordningene
8. Tilskudd til energitiltak i utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem
 - a. Kommunen kan søke Husbanken om tilskudd til tiltak som minsker behovet for energi i kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem.
Eksempler: etterisolering av yttervegger, etterisolering av yttertak/kaldt loft, utskifting av vinduer, termisk isolering av rør og deler i varmesentral, varmepumpe væske-vann, varmepumpe luft-vann, solvarmekollektor, solceller, biokjel for fast brensel
 - i. Behov dokumenteres i søknad til Husbanken.
 - ii. Søknadene behandles fortløpende i Husbanken så lenge tilskuddsmidlene rekker det enkelte år

Vedlegg: